

RADOSŁAW PIELUCHA - kl. 6b SP Kaźmierz

KU PAMIĘCI MOJEGO PRADZIADKA

Gdy mój pradziadek z I wojny światowej wrócił,
karabinu w kąt nie rzucił.
Poszedł do powstania,
bo dość już miał niemieckiego gadania.
W szkole, w wojsku, w urzędzie,
wierzył, że Polska tu będzie.
Do kampanii bukowskiej go przydzielili.
Rodzice na pewno się o niego martwili.
Jego marzenia o życiu w Polsce wkrótce się spełniły.
Ziemie nad Wartą i Notecią do Macierzy wróciły.
Po śmierci pradziadka krzyż powstańczy gdzieś zaginął.
Długi czas przeminął
i zostały tylko wyblakłe zdjęcia i grób na dusznickim cmentarzu
oraz pamięć o pradziadku żołnierzu.

Uroczysty apel poprowadziła Anna Filipiak

Wójt Wiesław Włodarczyk

Na obchodach w GOK-u zebrało się blisko 300 osób

W części artystycznej wystąpili m.in. uczniowie gimnazjum

OBCHODY 90. ROCZNICY POW

Cantus Firmus

Marzena Rybarczyk (trzecia od lewej)

Henryk Frackowiak

Urszula Kowzan

Wejście do kościoła

O pamięć swojej historii i tradycji dba każdy naród, każde społeczeństwo. Do naszych wydarzeń historycznych, godnych zachowania w pamięci, należy niewątpliwie czyn niepodległościowy Wielkopolan w latach 1918-1919. 14 listopada 2008 r. w Kaźmierzu miały miejsce uroczyste obchody 90. rocznicy Powstania Wielkopolskiego, do których przygotowania trwały ponad pół roku.

O godzinie 9.00 w kaźmierskim GOKU chór Cantus Firmus, który zaśpiewał Gaude Mater Polonia, Pieśń o Bałtyku i Rotę, wprowadził zaproszonych gości, między innymi wójta gminy Kaźmierz dr. Wiesława Włodarczaka, dyrektora Gminnego Zespołu Oświatowego Janusza Stróżyka, kombatantów, panią Dorotę Jaskułę, uczniów i nauczycieli Gimnazjum w Kaźmierzu i delegację z kaźmierskiej Szkoły Podstawowej w podniosły nastrój. Po przemówieniu pana wójta dr. Wiesława Włodarczaka rozpoczął się apel, przygotowany przez harcerzy 65 DHS im. Zawiszy Czarnego i gimnazjalistów pod opieką pani Anny Kubiak, pani Sylwii Zagórskiej i pana Roberta Winieckiego, poświęcony Świętu Niepodległości i Powstaniu Wielkopolskiemu. Uroczystość poprowadziła uczennica Gimnazjum i harcerka Anna Filipiak. Była to niezwykle lekcja patriotyzmu. Gimnazjalny chór pięknie zaśpiewał m.in. Boże, coś Polskę, Marsz Pierwszej Brygady, Piechotę. Uczniowie przybliżyli wydarzenia sprzed 90. lat wzruszająco opowiadając o naszej historii, deklamując wiersze, wyświetlając prezentację multimedialną na temat powstania, przygotowaną przez gimnazjalistów – Monikę Kmiec i Jakuba Nowickiego. Po wystąpieniu uczniów głos zabrała pani Marzena Rybarczyk z Ujskiego Domu Kultury, która wygłosiła referat W walce o niepodległość.

O udziale mieszkańców gminy Kaźmierz w Powstaniu Wielkopolskim ciekawie mówiła pani Urszula Kowzan, twórczyni Izby Pamięci Narodowej przy Szkole Podstawowej w Kaźmierzu i badaczka dziejów kaźmierskich Powstańców.

Apel zakończył się podsumowaniem projektu na temat: 90. rocznica Powstania Wielkopolskiego 1918 – 1919, który od września br. realizowany był w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Kaźmierzu. W ramach projektu w każdej szkole przeprowadzone zostały 3 konkursy: konkurs wiedzy o Powstaniu Wielkopolskim, konkurs literacki na najpiękniejszy wiersz o tematyce patriotyczno – powstańczej i konkurs plastyczny.

Projekt cieszył się dużym zainteresowaniem uczniów, którzy wykonali wiele ciekawych prac, a trudu ich oceny i wyłonienia najpiękniejszych wierszy, plakatów i kolaży podjęły się specjalnie powołane komisje.

W Szkole Podstawowej komisja oceniająca wiersze składała się z pani Małgorzaty Hamrol, pani Barbary Kubiak i pani Aleksandry Napierały. Komisja oceniająca prace plastyczne składała się z pani Anny Pawłowskiej, pani Doroty Ossowskiej oraz pani Małgorzaty Hamrol. W Gimnazjum komisja oceniająca wiersze składała się z pani Małgorzaty Hamrol, pani Anny Brauze, pani Joanny Andrzejak i pana dyrektora Włodzimierza Malinowskiego. Komisja oceniająca prace plastyczne składała się z pani Małgorzaty Filipiak, pani Ewy Maćkowiak i pani Małgorzaty Dudy. Konkurs wiedzy o powstaniu wielkopolskim przeprowadziła pani Sylwia Zagórska.

Nagrody za udział w projekcie ufundował wójt gminy Kaźmierz dr Wiesław Włodarczak.

Laureaci z Gimnazjum im. A. Mickiewicza w Kaźmierzu:

Konkurs wiedzy o Powstaniu Wielkopolskim:

- I miejsce – Jakub Nowicki kl. IIB
- II miejsce – Karol Nowak kl. IID
- III miejsce – Albert Woźniak kl. IB

Konkurs literacki:

- I miejsce – Hanna Wesołowska kl. IID
- I miejsce – Jakub Nowicki kl. IIB
- II miejsce – Mateusz Bartos kl. IB
- III miejsce – Katarzyna Hasik kl. IIID

Konkurs na najciekawszy kolaż na temat: 90. rocznica Powstania Wielkopolskiego:

- I miejsce – Magdalena Kuźlan kl. IIA
- II miejsce – Albert Woźniak kl. IB
- II miejsce – Tomasz Messyasz kl. IB
- III miejsce – Milena Słomińska kl. IIIA
- III miejsce – Magdalena Matysiak kl. IIID

WSTANIA WIELKOPOLSKIEGO

Nagrody i dyplomy laureatom wręczał pan wójt dr Wiesław Włodarczyk i dyrektor Gimnazjum pan Włodzimierz Malinowski.

Laureaci ze Szkoły Podstawowej im. Marii Dąbrowskiej w Kaźmierzu:

Konkurs wiedzy o Powstaniu Wielkopolskim:

I miejsce – Aleksandra Sobańska kl. 6a

II miejsce – Martyna Kruszona kl. 6a

III miejsce – Julia Kruszona kl. 6a

Konkurs literacki:

I miejsce – Radosław Pielucha kl. 6b

II miejsce – Mateusz Filipiak kl. 6b

III miejsce – Daria Barańska kl. 6a

III miejsce – Aleksandra Sobańska kl. 6a

Konkurs plastyczny:

I miejsce – Michał Plóciennik kl. 4c

II miejsce – Monika Walczak kl. 6b

III miejsce – Łukasz Hermann kl. 6b

Wyróżnienie – Józefina Maciejewska kl. 6b

Nagrody i dyplomy laureatom wręczał pan wójt dr Wiesław Włodarczyk i dyrektor Szkoły Podstawowej pan Mariusz Pielucha.

Gratulujemy wszystkim laureatom.

O godz. 11., w kościele parafialnym w Kaźmierzu, ksiądz proboszcz Krzysztof Musiał odprawił mszę św. w intencji Powstańców Wielkopolskich. W trakcie kazania Powstańcy stawiani byli za wzór do naśladowania jako ci, którzy nie wahali się poświęcić swojego zdrowia ani życia dla dobra innych. We mszy uczestniczyły poczty sztandarowe: Kaźmierskiego Koła Związku Kombatanów RP i Byłych Więźniów Politycznych, OSP Kaźmierz, OSP Radzyny, Chóru im. Stanisława Moniuszki z Kaźmierza, Szkoły Podstawowej z Kaźmierza, Gimnazjum Kaźmierz oraz harcerze 65 DHS, a także Grodziska Orkiestra Dęta z Grodziska Wielkopolskiego.

Po uroczystości mszalnej uformował się pochód, złożony m.in. z pocztów sztandarowych, przedstawicieli władz gminnych, kombatanów, uczniów i nauczycieli obu kaźmierskich szkół oraz Szkoły Podstawowej w Bytniu, który przez rynek, ulicą Jana Pawła II i Szamotulską dotarł na ulicę Powstańców Wielkopolskich i plac Powstańców Wielkopolskich. Tutaj stanął okolicznościowy obelisk, jako wyraz wdzięczności i pamięci dla bohaterów uczestników Powstania Wielkopolskiego.

Historycznego odsłonięcia pomnika dokonała pani Dorota Jaskuła, córka powstańca wielkopolskiego Leona Osesa. Następnie odbył się krótki apel poświęcony tej chwili – przygotowany przez gimnazjalistów i harcerzy 65 DHS, podczas którego uczeń Gimnazjum Mirosław Napierała odczytał nazwiska mieszkańców gminy Kaźmierz, którzy w latach 1918 – 1919 walczyli o niepodległość Wielkopolski i przyłączenie jej do Rzeczypospolitej. Harcerze zadbali o to, by przed uroczystością w miejscu poświęconym pamięci naszych Powstańców zapłonęły znicze, podczas całej uroczystości pełnili honorowe warty.

Wieniec przy pomniku złożyły delegacje: kombatanów, społeczeństwa naszej gminy (wójt Wiesław Włodarczyk, radna Maria Wypych, sołtys Piotr Fortuniak), dzieci kombatanów (pani Joanna Michalik, pani Barbara Przybysz, pani Janina Ozimek), Szkoły Podstawowej w Kaźmierzu, Gimnazjum w Kaźmierzu oraz Szkoły Podstawowej w Bytniu.

Każdego, kto chciałby dowiedzieć się czegoś więcej o Powstaniu Wielkopolskim zapraszamy do odwiedzenia Izby Pamięci Narodowej w Szkole Podstawowej, w której pani Urszula Kowzan, pani Irena Gruszka, pani Danuta Pielucha, pani Barbara Kubiak, pani Karolina Teclaw, pan Andrzej Pawłowski oraz pan Mariusz Pielucha przygotowali wystawę poświęconą udziałowi kaźmierzan w naszym jedynym zwycięskim zrywie narodowowyzwoleńczym.

Powstanie Wielkopolskie było czynem zbrojnym o doniosłym znaczeniu historycznym dla odradzającej się państwowości polskiej. Położyło kres panowaniu pruskich zaborców nad Wartą i Notecią, w sposób nieodwracalny zadecydowało o powrocie i przynależności Wielkopolski do Macierzy.

Pamiętamy...

Dziękujemy...

Sylwia Zagórska - nauczyciela historii w Gimnazjum w Kaźmierzu

Kaźmierscy samorządowcy

Mszę św. odprawił ks. K. Musiał

Harcerska warta

Dorota Jaskuła

Dorota Jaskuła

HANNA WESOŁOWSKA - kl. IIB Gimnazjum

MÓJ PATRIOTYZM

Mam 14 lat.
I cóż wiem o patriotyzmie,
powstaniu, wolnej Polsce?
Nie. A może nawet wiem,
lecz trudno mi wyrazić.
Słyszałam wiele od babci
ma 95 lat i przeżyła wiele.
Opowiadała co głód, cierpienie,
nieprzespane noce, strach, przerażenie,
widok ojca zabitego w walkach
o honor narodu polskiego.
Co mowa polska, co polski chleb,
Kościół, modlitwa, wiara.
Wiara w wolność, życie.
Wiara, że będzie Polska.
Jak to pojąć? Nie wiem.
Będę pamiętała i rozmyślała.

JAKUB NOWICKI - kl. IIB Gimnazjum

ZRYW

Pierwsze strzały,
Pierwsze ofiary,
Szloch się zaczyna,
Gdy Ratajczaka kula zabiera,
Już łzy się zaczęły,
Już Paderewskiego wdzięczna gra muzyka,
Zagrzewa naszych do walki,
Nie pozwoli na jakieś niemrawe sielanki,
Kapitan Taczak krzyczy i walczy,
Nie pozwala na przegrany zryw
Powstaniec,
Jego słowa,
„Jego krzyki,
„Wygramy!!!
Wielkopolski Niemcom nie oddamy!”

RADOSŁAW PIELUCHA - kl. 6b SP Kaźmierz

ZWYCIĘSKIE POWSTANIE

Po odzyskaniu niepodległości
Polacy mieli wiele powodów do radości.
Jednak Wielkopolanie nie wiedzieli,
czy do Ojczyzny będą należeli.
Nie radowali się tą wieścią,
że mają być narodu niemieckiego częścią.
Waleczni i odważni tu ludzie żyli,
więc Radę Robotniczą i Żołnierską stworzyli.
26 grudnia Poznaniacy manifestację zorganizowali.
Z całej Wielkopolski się ludzie zebraли.
Ignacy Paderewski przyjechał do Poznania.
To dzięki niemu doszło do powstania.
Gdy z okna hotelu Bazar przemawiał,
to sprawiał,
że ludzie mieli w sobie nadziei coraz więcej.
Chcieli wreszcie wziąć sprawy w swoje ręce.
O godzinie 17.00 pierwsze strzały oddane.
Kogo broń pierwsza wypoliła? nigdy nie będzie poznane.
Jako pierwszy Franciszek Ratajczak zginął.
Strzał Niemca niestety go nie ominął.
Pojechali Szamotulanie w Kaźmierzu ogłosić,
Ze Polacy Niemców biją! Nikt nie dał się prosić.
28 grudnia 79. z Kaźmierza pojechali walczyć z Niemcami,
a cały Kaźmierz sercem był z powstańcami.
W Szamotulach kobiety mundury szyły.
I one bardzo się zaszłyżyły.
Coraz więcej ochotników, coraz więcej nadziei,
ze wreszcie Wielkopolan życie na lepsze się zmieni.
I tak powstańcy zdobywali kolejne miejscowości.
W każdym sercu było już wiele radości.
Wreszcie 16 lutego 1919 r. ogłoszono rozjem w Trewirze.
Mieszkać w Polsce to coraz bliżej.
28 czerwca układ pokojowy w Wersalu podpisany.
Już każdy Wielkopoleńca bardzo uradowany!
Po 123 latach wreszcie jesteśmy w Polsce!
Te słowa można było usłyszeć w każdym mieście i wiosce.
Dzisiaj dziewięćdziesiąt rocznicę obchodzimy.
O Powstaniu Wielkopolskim do końca życia nie zapomnimy.

